

LA DONA EN LA FESTA FALLERA

Por Francisco Tos

(Publicat en llibret de la Falla Centre de Manises 2005)

Les festes han segut creades per els nostres avantpassats per a que serviren per al descans dels quefers diaris, al temps que proporcionaven la diversió i distracció necessàries per a, com hui en dia es diu, ``carregar les piles``; per a poder seguir realitzant el treball diari, que cadascú té assignat.

Però al mateix temps, les festes es convertixen en events culturals, que ens porten a reviure les nostres arrels; per exemple, lluint les vestimentes que la gent que poblava les nostres terres en temps ja passats vestien, encara que les hem anat modificant amb el fi de adaptarles als nostres dies. Si bé és cert que hem pretés i hem intentat conservar l'essència d'aquelles robes que sobre tot les dones vestien.

La festa fallera, és una de les festes que, pot ser, més porte a gala allò de vestir el traje com hem dit , dels nostres avantpassats, pues no es concebís un acte oficial en el que, sobre tot, les dones falleres no lluïsqen el meravellós traje de fallera, bassat en les robes que les dones valencianes lluien en segles passats.

Estic donant-li forma a este article, i cada vegada que alce la vista, veig davant de mi una foto de la meua filla vestida de fallera, del any que fou Fallera Major de la Falla Centre; un poc més amunt, altra foto dels meus nets, lluint el traje de saragüells, quan apenes contaven un any de vida, i en altre espai altra foto del meu fill i de la seua nòvia Nuria, en el dia de l'ofrena, l'any que Nuria fou la Fallera Major de la Ciutat de Manises.

Sent una gran emoció al contemplar estos retratos, al temps que me invadeix una gran frustració per no ser un poeta que puga dir en paraules escrites lo que el meu cor sent al contemplar a la dona lluint el traje de fallera, i més en este cas en que voldria descriure a la meua filla i la meua nora.

Traje ple de colorit, format per cada una de les peces que el componen i que al ser vestit per la dona valenciana, fà que es plene de gràcia i elegància.

I per si fóra poc lo que la falda, el corpinyo, el devantal, les manteletes etc..., representen en esta vestimenta, tenim el singular i únic en el món al temps que artístic pentinat, que amb molta destresa i gràcia, saben fer les nostres

dones...És normal en les dies de falles poder contemplar, com les unes a les altres es pentinen, d'esta forma tant autèntica de la terra valenciana, tan nostra.

I per a finalitzar esta obra d'art, rematarem estos "monyos", amb unes artístiques i també originals i úniques pintes ("peinetes"); una darrere i altra a cada costat del cap que acompanyades de les arracades (algunes obres d'art d'orebreria), fan que esta imatge de la dona valenciana, es conega en tot el món.

Cuànta elegància podem admirar en les falleres caminant, veient els moviments, que el traje descriu i que la gràcia femenina li imprim, junt a la música que en totes les desfilades ens acompanya, especialment al portar-li el ram de flors a la Verge en l'Ofrena, amb eixe gest d'emoció que podem adivinar en el semblant de cada una de les falleres, quant les veiem caminar fins depositar als peus de la Verge dels Desamparats, junt a les flors, les seues esperances i il·lusions.

És el somni de tota fallera, poder representar a la seua comissió, com a fallera major, i així viure instants emocionants que començaràn el dia que es produisca el seu nomenament, continuant al llarg de l'any. Veu complir un desitg el dia de la seua presentació com a Fallera Major quan, des d'un lloc destacat, reb les paraules que se li diuen exaltant-la com a regina de la seua comissió i es converteix, per un any, en la persona més admirada de la seua Falla. A canvi haurà de representar-la allà on vaja amb la seua presència com element fonamental i fer derroxe de simpatia i actituds socials en nom de la comissió fallera a la que pentany.

A nivell de les Falles del Poble, la dona pot optar per a ser la màxima representació de la Festa de les Falles del Poble, convertint-se en la Fallera Major de la Ciutat de Manises. Si és així, ostentarà el carrec de més importància, representant al món faller maniser dins i fora de la ciutat.

La Falla Centre ha tingut l'honor de que vàries dones de la Comissió ostentaren el càrrec de Fallera Major de la Ciutat de Manises o formaren part de la Cort d'Honor en diverses ocasions. Des d'ací les felicitem...,per la categoria que cadascuna d'elles ha donat al lloc que ocupava com a màxima representant fallera, pues totes elles han segut falleres exemplars i han vixcut, al temps que han fet viure als demés, unes festes plenes de dignitat, elegància i responsabilitat, col·locant el nom de Manises, el seu poble, en el escaló més alt per allà a on han anat.

Com ja hem dit en altres ocassions, el món faller admira a la dona com part d'eixa essència de la festa fallera que és la bellesa i la situa, podríem dir, en un pedestal, rendint-li pleitesia en tot moment. Però també la dona fa faena, i

molta... Col·labora amb nombroses tasques per a possibilitar el bon funcionament de la festa; cosir, preparar els trajes, fer els monyos i participar en tots els actes fallers..... Podem contar també amb les dones per a la organització de la festa.

Han arribat a ocupar i ocupen càrrecs de gran importància en la Junta Directiva portant a terme les seues obligacions i els seus objectius d'una forma magnífica. Així formem tots junts, hòmens i dones, l'ànima d'esta festa meravellosa que és l'orgull dels valencians (de naixement i d'adopció) i desperta l'admiració dels que, desde fora de València, vénen a disfrutar-la.

Rendim pues desde este article reconeiximent i agraïment a totes aquelles dones que, any a any, fan posible l'esplendor, la bellesa i la continuïtat, amb la seua presència, esforç i dedicació, d'esta incomparable festa de les Falles.